

Vergaderjaar 2007–2008

31 444 IXB

**Jaarverslag en slotwet ministerie van Financiën
2007**

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2007 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën (IXB);
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B. BEGROTINGSTOELICHTING

I. TOELICHTING DEPARTEMENTALE BEGROTINGSSTAAT VAN HET MINISTERIE VAN FINANCIËN

Slotwetmutaties worden toegelicht voorzover deze op artikelniveau groter zijn dan 5% van het beschikbare bedrag na 2e suppletore begroting en daarnaast groter zijn dan € 2,5 mln.

Per artikel wordt op de belangrijkste onderdelen een toelichting gegeven (waardoor de som van de afzonderlijke artikelonderdelen kan afwijken van het artikel totaal).

Beleidsartikel 1 Belastingen

Uitgaven (+ € 294,5 mln.) en verplichtingen (+ € 304,4 mln.)

Heffings- en invorderingsrente (uitgaven en verplichtingen + € 294,4 mln.)

Voor de hogere uitgaven ad € 294 mln. zijn twee oorzaken aan te geven. De eerste oorzaak is dat de definitieve verdeelsleutel, die eind 2007 is vastgesteld, vrij sterk afweek van de eerder verwachte verdeelsleutel. Hierdoor werden meer rente-uitgaven, namelijk € 179 mln., toegerekend aan begroting IXB. Een tweede oorzaak zijn hogere rente-uitgaven ad € 115 mln. als gevolg van het afhandelen van een groot aantal oudere bezwaarschriften voor de vennootschapsbelasting.

Het verschil tussen de totale slotwetmutaties van verplichtingen en uitgaven wordt verklaard door aangegane verplichtingen die in latere jaren tot betaling komen.

Ontvangsten (+ € 126,4 mln.)

Niet-belastingontvangsten (+ € 224,6 mln.)

Heffings- en invorderingsrente (+ € 197,1 mln.)

De mutatie wordt voor € 164 mln. veroorzaakt door hogere rente-ontvangsten bij de inkomstenbelasting (deels meer rente ontvangen en deels gewijzigde verdeelsleutel) en € 33 mln. hogere rente-ontvangsten bij andere middelen. Het hogere ontvangen bedrag is voor een belangrijk deel het gevolg van het terugdringen van de voorraden bezwaarschriften, waardoor relatief veel op oude belastingjaren (met een grote rente-component) is ontvangen.

Overige programmaontvangsten (+ € 18,7 mln.)

De mutatie is opgebouwd uit drie componenten:

- hogere ontvangsten van doorberekende vervolgingskosten (+ € 4 mln.) als gevolg van een toename van de bij de loonheffing ingestelde dwanginvorderingsmaatregelen.
- hogere boeteontvangsten (+ € 7 mln.) voornamelijk veroorzaakt door intensievere controles bij de motorrijtuigenbelasting.
- hogere opbrengsten (+ € 8 mln.) als gevolg van enkele hoge incidentele schikkingen.

Verrichte werkzaamheden Belastingdienst (+ € 2,3 mln.)

De hogere ontvangsten hebben betrekking op de legesgelden voor het registreren van akten en inzage in of uittreksels uit registers. Tevens heeft

een doorberekening van uitvoeringskosten Ondernemingsradenheffing aan de SER plaatsgevonden.

Overige apparaatsontvangsten (+ € 6,5 mln.)

Extra ontvangsten zijn gerealiseerd door meer werkzaamheden voor derden, zoals de Gemeenschappelijke beheerorganisatie (GBO.Overheid) en buitenlandse bijstand, dan geraamd was.

Belastingontvangsten (– € 98,2 mln.)

Met ingang van de Miljoenennota 2005 worden de belastingontvangsten toegelicht in de Voorjaarsnota, Najaarsnota, Voorlopige Rekening en het Financieel Jaarverslag van het Rijk.

Voor een toelichting op de mutaties in de afdracht van het Gemeente- en Provinciefonds en het BTW- compensatiefonds wordt verwezen naar de slotwetten van de betreffende fondsen.

De aansluiting met de bedragen in het jaarverslag IXB 2007 (beleidsartikel 1, tabel budgettaire gevolgen van beleid) is als volgt:

Tabel: aansluiting met jaarverslag, beleidsartikel 1 (x € 1 000)

	Stand ontw. begr.	Stand 1 ^e suppl.begr.	Stand 2 ^e suppl.begr.	Mutaties slotwet	Realisatie
Totaal Belastingontvangsten	130 890 790	133 912 193	135 062 539	– 122 017	134 940 522
Afdracht Gemeentefonds	– 14 704 132	– 15 041 085	– 15 108 712	13 971	– 15 094 741
Afdracht Provinciefonds	– 1 110 237	– 1 124 347	– 1 127 390	– 380	– 1 127 770
Afdracht BTW-compensatiefonds	– 2 005 648	– 2 005 648	– 2 078 898	10 212	– 2 068 686
Belastingontvangsten IXB (art.1)	113 070 773	115 741 113	116 747 539	– 98 214	116 649 325

Verschillen hebben betrekking op afrondingen.

Beleidsartikel 2 Financiële markten

Verplichtingen (+ € 12,4 mln.)

De mutatie betreft voornamelijk de afname munt in circulatie (zie uitgaventoelichting).

Uitgaven (+ € 6,1 mln.)

Afname munt in circulatie (+ € 10,8 mln.)

Bij DNB zijn meer munten (voornamelijk 1 en 2 euromunten) afgestort dan oorspronkelijk verwacht. Het bedrag heeft betrekking op de vergoeding van de nominale waarde van deze munten.

Ontvangsten (– € 3,1 mln.)

Ontvangsten muntwezen (– € 3,7 mln.)

In 2007 is slechts één bijzondere munt uitgegeven (400e geboortedag Michiel de Ruyter) in plaats van twee, waardoor de ontvangsten minder waren dan begroot.

Beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Verplichtingen (+ € 70,2 mln.)

Het verschil betreft voornamelijk een negatieve bijstelling van oude (reeds aangegane) verplichtingen van de regeling Bijzondere Financiering. Op grond van de nieuwe Regeling Departementale Begrotingsadministratie moeten negatieve bijstellingen in de departementale verantwoording worden verwerkt. Voorts betreft de mutatie vrijwaringen en garanties uit hoofde van een aantal deelnemingen.

Beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Verplichtingen (- € 1 136,6 mln.)

Multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen (- € 1 136,4 mln.)

De mutatie betreft een negatieve bijstelling van oude (reeds aangegane) verplichtingen van multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen en de garantie aan DNB inzake IMF. Op grond van de nieuwe Regeling Departementale Begrotingsadministratie moeten negatieve bijstellingen in de departementale verantwoording worden verwerkt.

Uitgaven (+ € 27,5 mln.)

Multilaterale ontwikkelingsbanken en -fondsen (+ € 26,6 mln.)

De mutatie houdt verband met middelenaanvullingen aan de Internationale Ontwikkelings Associatie (€ 12,0 mln.) en het Afrikaanse Ontwikkelingsfonds (€ 14,6 mln.), die oorspronkelijk waren gepland voor 2008. De Kamer is hierover bij Decemberbrief geïnformeerd (Kamerstukken II 2007/08, 31 203, nr. 4).

Beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Verplichtingen (- € 9 659,0 mln.)

Exportkredietverzekering (- € 8 991,9 mln.)

Regeling herverzekering investeringen (- € 520,8 mln.)

MIGA (- € 150,0 mln.)

In de ontwerpbegroting is een stelpostraming opgenomen voor de maximaal te verstrekken garanties (verplichtingenplafond). De mutaties voor exportkredietverzekering en herverzekering investeringen worden veroorzaakt doordat de afgegeven garanties ruim onder het plafond zijn gebleven. De mutatie voor het Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) wordt veroorzaakt doordat hierop geen beroep is gedaan.

Uitgaven (- € 25,7 mln.)

Schades exportkredietverzekering (EKV) (- € 28,6 mln.)

Er zijn minder schades uitgekeerd dan op basis van de verzekeringsportefeuille kon worden verwacht.

Uitgaven risicobeheer (+ € 3,9 mln.)

Tegen het einde van 2007 is een gedeelte van het EKV-risico op Indonesië

via een credit default swap (CDS)-pilot in de markt weggezet. Een credit default swap is een overeenkomst tussen twee partijen waarbij het kredietrisico van een derde wordt overgedragen. Voor het wegzetten van dit risico in de markt zijn uitgaven gedaan.

Ontvangsten (+ € 29,6 mln.)

Premies EKV (+ € 9,0 mln.)

Doordat er tegen het einde van het jaar nog enkele transacties in verzekering zijn genomen, zijn de premieontvangsten hoger uitgevallen dan verwacht.

Provenuen EKV (+ € 20,8 mln.)

De schaderestituties zijn hoger door een onverwachte ontvangst van onder meer Angola.

Beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Verplichtingen en uitgaven (– € 25,2 mln. resp. – € 25,5 mln.)

Anticiperende aankopen (– € 21,5 mln.)

Van de stelpost van € 25 mln. voor leningen ten laste van de leenfaciliteit is voor een bedrag van € 3,5 mln. gebruik gemaakt. Dit betreft een lening voor de aankoop van ruilgronden.

Ontvangsten (+ € 51,9 mln.)

De mutatie wordt voornamelijk verklaard door:

- een eenmalige, niet geraamde, renteontvangst in verband met een in de Club van Parijs bereikt akkoord over de vervroegde aflossing van schulden door Peru (+ € 21,8 mln.);
- hogere opbrengsten uit verkopen van landbouwgronden (+ € 15,5 mln.);
- overdracht van objecten aan de Rijksgebouwendienst die bij de stelselwijziging in 1999 buiten beschouwing zijn gebleven (+ € 6,4 mln.);
- lagere pachtderiving doordat bij aanvang van de verkooptaakstelling minder verkopen zijn gerealiseerd dan bij de berekening voor de pachtderiving is geschat (+ € 5,2 mln.);
- vertraging in de geplande overdracht van onroerend goed aan de gemeente Lelystad door bodemverontreiniging (– € 3,3 mln.).

Niet-beleidsartikel 9 Algemeen

Verplichtingen (– € 6,1 mln.)

Uitgaven (– € 8,0 mln.)

De mutaties worden o.a. verklaard door vertragingen bij verscheidende ICT-projecten van het kerndepartement en de interdepartementale projecten GOUD (Gemeenschappelijke Ontwikkeling Uniforme Desktop) en P-direkt. Tevens is er voor het omslagstelsel rijkswagenpark (BSA) en het project WOII minder uitgegeven dan geraamd. Het verschil tussen verplichtingen en uitgaven wordt voornamelijk verklaard doordat in 2007 verplichtingen voor diverse ICT-projecten van het kerndepartement zijn aangegaan die pas in 2008 tot betaling komen.

Ontvangsten (+ € 4,1 mln.)

De hogere ontvangsten worden voornamelijk verklaard door betalingen van andere departementen voor het Facilitair Salaris Centrum (FSC) en hogere ontvangsten bij de auditdienst van Financiën voor verrichte werkzaamheden.

II. TOELICHTING BEGROTINGSSTAAT INZAKE DE BATEN-LASTENDIENST DOMEINEN ROERENDE ZAKEN

Het saldo van baten en lasten (+ € 3,4 mln.) is vooral tot stand gekomen door incidentele gebeurtenissen en meevallers zoals:

- het verkopen van in beslaggenomen mobiele telefoons (+ € 1,1 mln.);
- eenmalige extra opbrengsten met betrekking tot vernietiging van vuurwerk (+ € 0,4 mln.);
- opbrengsten en kosten in verband met de sluiting van de regio te Amsterdam (+ € 0,6 mln.);
- eenmalige vrijval van een voorziening ten behoeve van een schadeclaim (+ € 0,3 mln.);
- extra rentebaten in verband met positieve geldstromen in 2007 (+ € 0,2 mln.).

Structurele positieve ontwikkelingen zijn zichtbaar in:

- toename van het conservatoire beslag («Pluk-ze wetgeving») (+ € 0,3 mln.);
- toename in het aantal data vrij te maken harde schijven (+ € 0,4 mln.);
- nieuwe contracten met Defensie en het Agentschap Telecom (+ € 0,1 mln.).

Hieronder zijn het exploitatie-overzicht en het kasstroomoverzicht van de baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken opgenomen.

Baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken**Suppletore begroting 2007 (slotwet)****Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet (x € 1000)**

	(1)	(2)	(3) = (2) - (1)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend t.o.v. geraamd bedrag)
Baten			
Opbrengst moederdepartement	600	336	- 264
Opbrengst overige departementen	10 245	11 950	1 705
Opbrengst derden	3 050	4 119	1 069
Rentebaten	0	155	155
Buitengewone baten	0	308	308
Exploitatiebijdrage			
Totaal baten	13 895	16 868	2 973
Lasten			
Apparaatskosten			
- personele kosten	3 925	4 305	380
- materiele kosten	9 700	8 761	- 939
Rentelasten	30	25	- 5
Afschrijvingskosten			
- materieel	231	232	1
- immaterieel	0	37	37
Overige lasten			
- dotaties voorzieningen	0	54	54
- buitengewone lasten	0	1	1
Totaal lasten	13 886	13 415	- 471
Saldo van baten en lasten	9	3 453	3 444

Baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken**Suppletore begroting 2007 (slotwet)****Kasstroomoverzicht per 31 december 2007****Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet (x € 1000)**

	(1)	(2)	(3) = (2) - (1)
Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Mutatie (+ of -) slotwet	Stand slotwet (= realisatie)
Rekening-courant RHB 1 januari 2007			
Totaal operationele kasstroom	240	3 379	3 619
Totaal investeringen (-/-)	0	0	0
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	- 86	- 1 268	- 1 354
Totaal investeringkasstroom	- 86	- 1 268	- 1 354
Enmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	- 1 526	- 1 526
Enmalige storting door het moededeartement (+)	0	402	402
Aflossingen op leningen (-/-)	- 107	- 25	- 132
Beroep op leenfaciliteit (+)	0	402	0
Totaal financieringskasstroom	- 107	- 747	- 1 256
Rekening-courant RHB 31 december 2007 (=1+2+3+4)	175	5 918	5 691